

Domnule Președinte,

Subsemnatul **ROȘCA STĂNESCU SORIN ȘTEFAN**, identificat cu ... seria ... nr., CNP ..., domiciliat în ..., *inculpat condamnat în cauza ce a făcut obiectul dosarului mai sus menționat*, prin avocat Chitic Mircea Victor Daniel, cu sediul în București, str. Hristo Botev....

formulez în temeiul art. 475 și urm. C.pr.pen. prezenta

Sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

prin care vă solicităm să constatați că există următoarele chestiuni de drept de a căror lămurire depinde soluționarea prezentei cauze:

I Dacă deputații și senatorii pot fi judecați în căile de atac de alte instanțe de judecată decât Înalta Curte de Casație și Justiție în cazurile în care, anterior dobândirii mandatului de parlamentar, aceștia au fost judecați în cauze penale soluționate în prima instanță;

II. Dacă sesizarea Curții Constituționale în cadrul unui proces penal are ca efect suspendarea termenului de prescripție specială a răspunderii penale, *urmând să constatați că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 475 C.pr.pen și, pe cale de consecință:*

1. să solicitați Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunilor cu care ați fost sesizați, *precum și*
2. să suspendați dezbaterile până la pronunțarea deciziei prevăzute de ar. 477 alin. 1.

În fapt, contrar apărărilor invocate și probatoriilor depuse de subsemnatul, Curtea de Apel a reținut că este competentă a mă judeca - deși subsemnatul aveam la momentul judecării apelului calitatea de senator, și a reținut că „*vinovăția inculpatului Stănescu Roșca Sorin Ștefan cu privire la infracțiunea de utilizare a informațiilor privilegiate, față prev. și ped. de art. 279 alin. 1 cu referire la art. 245 alin. 1 teza I din Legea 297/2004 și infracțiunea de sprijinire a unui grup infracțional organizat, prev de art. 7 din Legea nr. 39/2003, este, în cauză, dovedită*”, instanța condamnându-mă la 2 ani și 4 luni închisoare în temeiul normei penale mai puțin favorabile subsemnatului pentru niște fapte față de care intervenise prescripția specială a răspunderii penale, singurul motiv invocat de instanță ca argument al înlăturării apărărilor subsemnatului constituindu-l faptul că „*nu se poate primi nici solicitarea formulată în apărare de constatare a intervenirii prescripției speciale a răspunderii penale pentru faptele comise întrucât potrivit C. pen., termenul de prescripție specială a răspunderii penale pentru ambele infracțiuni, conform art 154 alin. 1 lit. a C.pen. rap. la art. 155 l. 4 C.pen., de 10 ani, la care se adaugă intervalul de timp de la 17.09.2010 până la 14.09.2011, perioadă în care cursul prescripției, potrivit art 156 cod penal a fost suspendat datorită imposibilității continuării procesului penal ca urmare a suspendării judecării cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate cu care a fost sesizată Curtea Constituțională, care a început să curgă de la data comiterii faptei, 07.04.2004, nu s-a împlinit*”. (pagina 83 din Decizia 1156/A din 07.10.2014)

Față de cele de mai sus vă solicităm respectuos să constatați următoarele:

Cu privire la admisibilitate vă solicităm să constatați că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 475 C.pr.pen.:

- subsemnatul mă aflu în cursul judecății, în fața unui Complet al ÎCCJ investit cu soluționarea cauzei;
- există 2 probleme de drept de a căror lămurire depinde soluționarea cauzei;
- asupra chestiunilor de drept sesizate Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii;
- problemele de drept sesizate nu fac obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În susținerea admisibilității prezentei cereri avem în vedere și Decizia nr. 11 din 2 iunie 2014, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în Dosarul nr. 11/1/2014/HP/P, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că *“admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei.*

Totodată, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art. 476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.”

Tot astfel, în Decizia nr. 24 din 22 iulie 2014, ICCJ a statuat: *“Astfel, admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei.*

În mod concret, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art. 476-477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal.”

Identic în Decizia ICCJ nr. 23/2014: *“Această condiție de admisibilitate, prin referirea explicită la soluționarea “pe fond” a cauzei, impune ca dezlegarea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării să fie determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal.”*

Pentru toate aceste motive vă solicităm ca în temeiul art. 476 C.pr.pen. să pronunțați o încheiere prin care să sesizați Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea dezlegării următoarelor probleme de drept:

I. Dacă deputații și senatorii pot fi judecați în căile de atac de alte instanțe de judecată decât Înalta Curte de Casație și Justiție în cazurile în care, anterior dobândirii mandatului de parlamentar, aceștia au fost judecați în cauze penale soluționate în prima instanță;

În fapt, subsemnatul am fost ales în data de 09.12.2012 și validat la data de 19.12.2012, senator în colegiul uninominal 2 din Circumscripția electorală nr.16 Dâmbovița.

Față de această situație, învederez instanței următoarele aspecte de drept:

1. **art. 72 din Constituția României**, normă de procedură penală cu statut constituțional (conf. Deciziei CCR 67/2003 și 19/2016) prevede la alineatul 2 că:

*“(2) Deputații și senatorii pot fi urmăriți și trimiși în judecată penală pentru fapte care nu au legătură cu voturile sau cu opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului, dar nu pot fi percheziționați, reținuți sau arestați fără încuviințarea Camerei din care fac parte, după ascultarea lor. Urmărirea și trimiterea în judecată penală se pot face numai de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. **Competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție.**”*

Constituția României nefăcând nicio diferențiere în stabilirea competenței materiale a ÎCCJ după calitatea persoanei în funcție de momentul sau faza procesuală în care deputatul sau senatorul se află în cursul procesului penal, într-un sens mai larg, tot o măsură de protecție fiind și competența ICCJ de a judeca faptele penale ale parlamentarilor (Decizia 19/2016 pct. 19).

2. **articolul 40 din noul Cod de Procedură Penală** atrage o competență materială specială după calitatea persoanei, stipulând că:

„Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în primă instanță infracțiunile de înaltă trădare, infracțiunile săvârșite de senatori, deputați, și membri din România în Parlamentul European (...)”,

NU prevede express dacă ÎCCJ judecă în primă instanță doar “infracțiunile de înaltă trădare” sau dacă judecă doar în primă instanță “infracțiunile săvârșite de senatori, deputați” - situație imposibilă atâta vreme cât ÎCCJ judecă și în apel, și iată, și în recurs în casație “infracțiunile săvârșite de senatori, deputați”.

Concursul dintre norma procesual penală instituită de către art. 72 din Constituție și dispozițiile procesuale ale Codului de procedură penală trebuie să fie tranșată în favoarea aplicabilității prioritare a normei constituționale ca urmare a preeminenței Constituției în virtutea locului pe care aceasta îl ocupă în sistemul legislativ național.

Arătăm pe această cale că în Decizia CCR 19/2016 pronunțată de instanța constituțională ca urmare a unei sesizări formulate de către subsemnatul prin care am încercat să tranșez aceeași problemă prin invocarea neconstituționalității **art. 40 alin. (1) și (2) din noul Cod de procedură penală** („C.proc.pen.”, in continuare), referitoare la **Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție în ceea ce privește infracțiunile săvârșite de senatori**, și ale **art. 48 alin. (2) din noul Cod de procedură penală**, referitoare la **competența în caz de schimbare a calității inculpatului**, Curtea Constituțională a constatat “că motivele invocate de către autor, în susținerea excepției, nu sunt veritabile critici de neconstituționalitate, ci, în realitate, **privesc modul de interpretare și aplicare a prevederilor criticate**”.

Având în vedere situația apărută ca urmare a soluției adoptate de către Curtea Constituțională, precum și referirile repetate ale Curții Constituționale cu privire la Decizia 67/2003 “prin care s-a statuat că **aceste dispoziții sunt neconstituționale numai în măsura în care sunt înțelese și aplicate în sensul că senatorii și deputații vor fi judecați de alte instanțe decât instanța supremă în cazurile în care sesizarea instanței a avut loc anterior datei dobândirii mandatului de parlamentar**” (pct. 18 din Decizia 19/2016), vă rugăm să aveți în vedere și următoarele aspecte:

Față de această situație subliniem că norma penală din noul Cod penal (și cu atât mai puțin dispozițiile vechii reglementări penale) NU face nicio diferență în instituirea competenței materiale speciale după calitatea persoanei în funcțiune de momentul săvârșirii faptei de către persoana care are calitatea de senator sau deputat, **Înalta Curte fiind competentă să judece deputații și senatorii indiferent de momentul în care aceștia ar fi săvârșit presupusa faptă penală**, art. 48 din Noul Cod Penal (respectiv 40 din vechiul cod) păstrând regula de prorogare de competență pentru ipoteza în care dobândirea calității prevăzută de art. 40 n.C.p. (29 v.C.pen.) a avut loc după săvârșirea infracțiunii, prevederile ambelor coduri fiind similare:

art. 48 n.Cpr.pen. al. 2: „**Dobândirea calității după săvârșirea infracțiunii nu determină schimbarea competenței, cu excepția infracțiunilor săvârșite de persoanele prevăzute la art. prevăzute în art. 29 pct. 1 40 alin (1)**”

dispoziție legală preluată *ad literam* din vechea reglementare:

art. 40 v.C.pr.pen.: „**Dobândirea calității după săvârșirea infracțiunii nu determină schimbarea competenței, cu excepția infracțiunilor săvârșite de persoanele prevăzute în art. 29 pct. 1**”

În contextul acestei perfecte continuități de reglementare între vechiul și noul cod de procedură penală vom aminti dispozițiile Deciziei nr. 67 din 13 februarie 2003 pronunțate de Curtea Constituțională a României referitoare la **excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 40 alin.2 din vechiul Codul de procedura penală** și care a dispus că „**Curtea constata ca dispozițiile art. 40 alin. 2 din Codul de procedura penală contravin prevederilor art.69 alin.(2) din Constituție, în măsura în care sunt înțelese și aplicate în sensul ca senatorii și deputații vor fi judecați de alte instanțe decât Curtea Supremă de Justiție în cazurile în care sesizarea instanței a avut loc anterior datei dobândirii mandatului de parlamentar, urmand ca în aceste cazuri să se aplice direct norma de procedura consacrată prin Legea fundamentală.**”

Față de această situație reiterăm *in integrum* Înaltei Curți argumentele avute la acel moment în vedere de Curtea Constituțională pentru a stabili sfera de aplicabilitate a art. 40 din v.C.pr.pen., dispoziție care, intergral preluată de noua normă procedural penală, nu justifică o schimbare a interpretării sale atâta vreme cât dispozițiile Constituționale (art. 69, acum 72) sunt neschimbate:

„**Cea de a doua măsura de protecție constă în stabilirea competenței de judecată a Curtii Supreme de Justiție, în cazul deputatului sau senatorului trimis în judecată, penală sau contravențională. Caracterul protector al acestei norme se relevă în aceea că parlamentarul trimis în judecată este scos de sub jurisdicția instanței careia i-ar reveni competența potrivit regulilor generale - fiind aparat în acest fel de presiunile și de vrajmasiile locale - și i se da posibilitatea de a fi judecat de Curtea Supremă de Justiție, care, în raport cu poziția pe care o detine în sistemul judiciar, prezintă cele mai înalte garanții de independență și imparțialitate.**

Având în vedere faptul că art.69 alin.(1) din Constituție nu face nici o distincție, rezulta că textul se referă la toate cazurile în care un parlamentar este judecat în timpul exercitării mandatului sau pentru o faptă penală sau contravențională, **indiferent de data la care a fost sesizată instanța - înainte sau după dobândirea de către faptuitor a calității de deputat sau senator.**

Acest înțeles al prevederilor art.69 alin.(1) din Constituție rezulta, în egală măsură, din scopul reglementării, căci **ar fi lipsit de rațiune să se admită ca legiuitorul constituant a urmarit asigurarea unei judecări imparțiale numai pentru parlamentarii trimisi în judecată în timpul exercitării mandatului, iar nu și pentru cei ce se afla în curs de judecată în perioada exercitării mandatului, în temeiul unor acțiuni judiciare pornite anterior.**

În aceste condiții, așa cum se reține și în punctul de vedere comunicat de Avocatul Poporului, **prevederile art. 40 alin.2 din Codul de procedura penală pot fi considerate constituționale numai dacă sunt aplicate în sensul că schimbarea calității persoanei fizice în parlamentar atrage, în mod obligatoriu, stabilirea competenței de judecată a Curtii Supreme de Justiție.**

Prevederile art.69 alin.(1) din Constituția României, privind competența Curtii Supreme de Justiție, constituie norme de procedura penală cu statut constituțional. Poziția supremă a Constituției în ierarhia actelor normative are drept consecință și faptul că legile și celelalte acte cu caracter normativ nu trebuie să contravină Legii fundamentale.

Pe de altă parte, Curtea constata că este întemeiată și opinia instanței de judecată care a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate, în sensul că dispozițiile art.40 alin.2 din Codul de procedura penală contravin principiului egalității în drepturi a persoanelor aflate în aceeași situație juridică, prevăzut în art.16 alin.(1) din Constituție.

Tot astfel cum principiul inviolabilității parlamentare, consacrat prin prima teză a art.69 alin.(1) din Constituție, apara, deopotrivă, mandatul parlamentar, independența Parlamentului, dar și persoana titularului mandatului, norma de competență materială stabilită prin teza a doua a aceleiași text

constitutional este menita sa apere nu numai mandatul senatorului sau deputatului judecat pentru o fapta penala, ci si persoana parlamentarului aflat in situatia de inculpat intr-un proces penal.

Or, in conditiile in care membrii Parlamentului au acelasi statut juridic, compus din aceleasi drepturi si obligatii, judecarea unora dintre acestia de catre Curtea Suprema de Justitie, iar a altora de catre instante inferioare - luand in considerare numai data trimiterii in judecata, irelevanta sub aspectul protectiei judiciare la care sunt indreptatii in mod egal toti parlamentarii - este vadit discriminatorie si deci contrara prevederilor art.16 alin.(1) din Constitutie.

Ținând cont de evidența normei procedural-penale instituite de constituție, vă solicităm să dezlegați problema de drept sesizată, și anume **dacă deputații și senatorii pot fi judecați în căile de atac de alte instanțe de judecată decât Înalta Curte de Casație și Justiție în cazurile în care, anterior dobândirii mandatului de parlamentar, aceștia au fost judecați în cauze penale soluționate în prima instanță.**

II. Dacă sesizarea Curții Constituționale în cadrul unui proces penal are ca efect suspendarea termenului de prescripție specială a răspunderii penale.

În prezenta speță, plecând de la premiza legală conform căreia **“Prescripția înlătură răspunderea penală oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție prevăzut la art. 122 este depășit cu încă o dată.”** (art. 124 C.pen.), indiferent de legea sub incidența căreia s-ar fi calculat prescrierea specială a răspunderii penale a subsemnatului, arăt că **este neîntemeiată soluția instanței de apel care a considerat că la termenul prescripției speciale (calculat fie potrivit disp. art. 124 v.C.pen. fie în conf. cu art. 155 al. 4 n.C.pen.) trebuie adăugat „intervalul de timp de la 17.09.2010 la 14.09.2011, perioadă în care cursul prescripției, potrivit art. 156 C.pen. a fost suspendat datorită imposibilității continuării procesului penal urmare a judecării cauzei până la soluționarea cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate cu care a fost sesizată Curtea”.**

Subliniez că NU există nicio dispoziție legală care să prevadă în mod expres că sesizarea Curții Constituționale în cursul unui proces penal are ca efect suspendarea cursului prescripției răspunderii penale, iar invocarea unei excepții de neconstituționalitate nu poate constitui motiv de suspendare în temeiul art. 156 C.pen sau 128 al. 1 și 3 din vechiul Cod penal, și asta pentru următoarele motive:

- a) suspendarea procesului penal pe perioada soluționării unei excepții de neconstituționalitate nu se încadrează între cauzele de suspendare întrucât **nu este o cauză care nu putea fi prevăzută și de neînlăturat;**
- b) **recurgerea la jurisdicția constituțională nu trebuie să creeze repercusiuni negative asupra celui care recurge la aceste proceduri,** la fel cum nici exercitarea unor căi de atac ordinare sau extraordinare nu suspendă cursul de prescripție specială a răspunderii penale. Or, neluarea în calculul prescripției speciale a răspunderii penale a perioadei în care justițiabilul a parcurs această procedură legală constituțională apare ca o sancțiune a faptului că subsemnatul am uzitat de un drept conferit de lege;
- c) **nu subsemnatul am invocat excepția de neconstituționalitate care a dus la suspendarea cursului prescripției speciale** în ceea ce mă privește, subsemnatul fiind sancționat pentru exercitarea unui drept procedural (legitim în opinia noastră) de către o terță persoană, fapt care încalcă principiului conform căruia răspunderea juridică, în general, și cea penală, în special, este o răspundere personală.

Pentru toate aceste **motive pentru opinăm că instanțele nu trebuie să prelungească termenul prescripției speciale cu intervalul cât dosarul se află în fața Curții Constituționale,** și asta pentru următoarele motive:

„Invocarea unei excepții de neconstituționalitate în fața instanțelor judecătorești prezintă un interes general și nu unul particular doar pentru autorul excepției, situație în care **ar fi de neconceput ca autorul excepției să nu mai beneficieze de prescripția specială doar pentru că a uzat de un drept constituțional**. (O. Rădulescu, P. Rosenberg, A. Tudor, Probleme controversate în legătură cu prescripția specială a răspunderii penale, în Revista Dreptul, nr. 3/2008, p. 165).

Analizând natura suspendării prevăzută de art. 303 alin. 6 s-a apreciat pe bună dreptate că aceasta nu reprezintă o suspendare efectivă a procesului penal, ci se dispune o suspendare formală (O. Rădulescu, P. Rosenberg, A. Tudor, op. cit., p. 165) tocmai pentru a se evita pronunțarea unor soluții judecătorești întemeiate pe texte legale ce contravin legii fundamentale. Mai mult, a fost avut în vedere faptul că dispozițiile legale în vigoare anterior abrogării permiteau ca pe perioada de suspendare a judecării să se realizeze o serie de acte cu caracter de continuitate în desfășurarea procesului – luarea sau menținerea măsurilor preventive, a măsurilor asiguratorii sau de siguranță, precum și măsurile de supraveghere specială a inculpatului (I. Griga, O ipoteză de suspendare a prescripției răspunderii penale, în Revista de Drept Penal, Anul XVII, nr. 4/2011, p. 60).

În niciun caz nu se poate susține că invocarea unei excepții de neconstituționalitate, tocmai prin implicațiile pe care verificarea controlului de constituționalitate le are, este în măsură să împiedice continuarea procesului penal. Apreciem că nici din această perspectivă nu se poate pune problema suspendării cursului prescripției speciale a răspunderii penale pe perioada soluținării unei excepții de neconstituționalitate, atâta timp cât însăși exigențele prevăzute de art. 128 Cod penal nu sunt îndeplinite.

Este de necontestat că prescriptibilitatea răspunderii penale operează exclusiv în favoarea infractorului, legiuitorul înțelegând ca prin această cauză care înlătură răspunderea penală să amendeze lipsa de reacție a statului în sancționarea faptelor infracționale. De cele mai multe ori însă, această lipsă de reacție poate fi imputată organelor judiciare, care din varii motive nu au avut capacitatea de a stinge raportul juridic penal prin pronunțarea unei hotărâri de condamnare definitive. Nu este mai puțin adevărat și faptul că o dată declanșate procedurile penale împotriva infractorului acesta încearcă de cele mai multe ori tergiversarea soluționării cauzei, fie pentru a fi supus cât mai târziu rigorilor sancțiunilor de natură penală, fie pentru a beneficia de efectele prescripției. Cu toate acestea, atâta vreme cât modalitatea de organizare a apărării nu contravine dispozițiilor procedurale, utilizarea tuturor mijloacelor de apărare prevăzute de lege, inclusiv a formulării unor excepții de neconstituționalitate, nu poate fi imputată inculpatului, chiar dacă prin aceasta s-a urmărit și dilatarea timpului în vederea împlinirii termenului de prescripție. A constata că termenul de prescripție încetează a mai curge în favoarea inculpatului care în mod intenționat tergiversează judecata cauzei înseamnă a adăuga la lege, întrucât prescripția nu este condiționată în niciun fel de atitudinea procesuală, chiar culpabilă, a infractorului.

Toate aceste argumente ne crează convingerea că interpretarea potrivit căreia la calcularea termenul de prescripție specială prevăzut de art. 124 trebuie adăugată și perioada în care cauza a fost suspendată în temeiul art. 303 alin. 6 pe perioada soluționării de către Curtea Constituțională a unei excepții de neconstituționalitate, contravine principiilor de drept recunoscute de către legislația noastră penală, dar și voinței legiuitorului.”¹

Față de motivele invocate, dar și față de practica neunitară a instanțelor de judecată, vă solicităm respectuos să sesizați ICCJ cu dezlegarea problemei de drept cu privire la faptul dacă sesizarea Curții Constituționale în cadrul unui proces penal are ca efect suspendarea termenului de prescripție specială a răspunderii penale.

ROȘCA STĂNESCU SORIN ȘTEFAN

prin avocat

Daniel MIVCHITIC

¹ Calculul termenului de prescripție specială a răspunderii penale când cauza a fost suspendată pentru soluționarea unei excepții de neconstituționalitate - Milu TIMOCE